

Gausdals Tidende

3. Aargang

Gausdal Historielag

Nr. 1-1990

MEDLEM I HISTORIELAGET?

Hallo alle Gausdøler og lokalpatrioter. Nå er det igjen tid for å fornye medlemskontigenten. - Hvilken medlemskontigent?

Medlemskontigenten i
GAUSDAL HISTORIELAG
så klart.

- Alle er vel medlem i historielaget?? Skulle du likevel ikke være medlem så har du nå en gedigen sjanse til å bli det. (Postgiroblankett med medlemskort inne i bladet.) Leser du videre kan du se hva Gausdal Historielag arbeider med og hva det står for. Hvis du melder deg inn i laget støtter du lagets virksomhet på en fin måte og du gir oss som står i bresjen din tillit og en oppmuntring til å arbeide videre. Skulle du ha andre meninger og ideer om hva laget burde arbeide med vil et medlemskap gi deg god anledning til å påvirke dette. Kontigenten er (kanskje) Gausdals rimeligste medlemskontigent

- Kr. 10 pr. enkeltmedlem, - Kr. 25 pr. familie eller du kan betale etter eget ønske. Ingen skal kunne si at de ikke har råd til å være medlem i Gausdal Historielag. Vi hadde i 1989 hele 500 medlemmer d.v.s. over 7,5% av hele Gausdals befolkning, men vi vil likevel håpe at medlemstallet vil stige i 1990. Så dermed ønsker vi både nye og gamle medlemer, såvel unge som gamle velkommen som medlem i

Gausdal Historielag i 1990

STYRET

Formann:

Kjell Håkon Reistad
2621 Ø.Gausdal - 27301

Nestformann:

Marthe Stine Fyksen
2623 V.Gausdal - 26378

Kasserer:

Eva Volehaugen
Einstad
2621 Ø.Gausdal - 20611

Sekretær:

Solveig Rusten
2620 Follebu - 20346

Styremedlemmer:

Kjell J. Ekerhaugen
2627 Svatsum - 29096
Mari-Anne Brænden
2623 V.Gausdal - 23626
Thorstein Fougner
2620 Follebu - 20305

På Forsetsetra kunne det være opp til 60 fjellkjørere med hester og sleder som skulle overnatte eller hvile på samme tid har Gudlaug Gudbjørnsrud fortalt. Hun var født og oppvokst på denne fjellgården hvor hun også tilbrakte hele sitt arbeidsaktive liv sammen med sin Karsten, til glede og stor nytte for de som kjørte til fjells.

Ole Hermod Henriksen har gjennom mange år samlet gammle suller og viser på lydbånd. Dette har nå resultert i et hefte med ca. 50 viser, illustrert av Brita Rusten Åmot og utgitt i samarbeid med Gausdal Historielag.

Begge desse trykksakene er å få kjøpt hos Gausdal Bok og Papir eller av de enkelte styremedlemmene. Prisen på "Gausdalsminner 3" er kr. 120 mens "Suller og Viser" koster kr. 60.

GAUSDALSMINNEN

Før jul kom det 3. bindet i serien "Gausdalsminner". Den er styrt i land av en bokkomite bestående av fem personer, ledet av Marit Hjelmstad. Den har denne gangen to hovedtemaer. det første hovedemnet handler om den virksomheten som har vært i Follebu sentrum med bl.a. garveri, sanatorium og handelsvirksomhet. det andre hovedtemaet er viet endel setre i vestfjellet med eierforhold og livet omkring desse.

NESTE BOK

Nok en bok er i emning. Etter flere års innsamling av stoff og med en bokkomite ledet av Geir Arild Høiland ser vi nå fram til å gi ut en bok som omhandler Gausdal i krigs åra 1940-45 med motstandsarbeidet og dagliglivet i bygda som hovedtema. Vi håper den vil bli godt mottatt, kjøpt og lest.

AKTIVITETER I LAGET

Slekt og fotogruppa arbeider som før. Møtene avholdes første mandag i hver måned i Ø. Gausdal Prestegard kl. 19. I slektsgruppa har vi tilgang på de viktigste kildematerialene for å granske slekt. Det være seg kirkebøker, folketellinger, pante-register, skifteprotokoller, div. slektsbøker og slektsnotater. Kirkebøker og folketellinger skaffes for andre bygder for de som må ut av bygda for å følge sine aner. Det hele er lagt opp som selvstudium, men vi forsøker å bistå med hjelp til de som trenger det.

Fotogruppa har etter hvert skaffet seg et ganske innholdsrikt fotoarkiv, men det finnes sikkert fortsatt en masse interesante bilder rundt i bygda som ikke er registrert og arkivert. Har du bilder som viser situasjoner som kan være av historisk interesse så er vi takknemlige om du gir oss beskjed eller tar en tur på møte i fotogruppa. Bildene trenger ikke være gammle for at de skal være interessant. En kaffekopp blir det også å få. Ledere for henholdsvis slekt og fotogruppa er Per Audun Øvstehage-tlf. 25117 og Tor Korsvold-tlf. 28203.

Stedsnavns gruppa er for det meste ferdig med registreringsarbeidet, men det står igjen endel systematisering og endelig nedtegning på kartbladene.

Markdagen vår var kombinert med åpningen av "kulturråket" på Kittilbu hvor vi befolket råket både med kolbrenner, vikinger, tømmerhoggerer og fangstmenn.

Den første "Minnes Du"kvelden i vinter var i Svatsum hvor Dr. Krag Sandberg og Margaret og Ola Eggen var kveldens midtpunkt med foredrag og musikk. Den andre "Minnes Du" kvelden ble arrangert den 4/2 i Ø.Gausdal Prestegard hvor Kjell Sandberg fortalte fra sin oppvekst i prestegarden. det var som vanleg loddsgalg, gratis kaffe og inngang.

Om vi ikke sto som arrangør under kulturprisutdelinga i Bødal Bygdahus før jul så sto vi i sentrum. Vi ble tildelt Gausdal Kommunes kulturpris for 1989. Hipp- Hipp Hurra.

Av andre ting vi har drevet med i året som har gått kan nevnes at vi har vært på Li og søkt etter den gammle runesteinen som har stått der. Desverre med negativt resultat.

Det er annskaffet nytt video kamera og endel redigeringsutstyr. Dette for å sikre best mulig amatør kvalitet på opptakene og for å kunne presentere noe av det vi tar opp på møter o.l.

DAMBRUDD I GAUSDAL

Dambrudd er heldigvis ikke dagligdags i Gausdal, men det har vert tre slike ulykker i bygda vår. Alle husker datoен 17.mai 1976 da Roppadammen brøt ut. Nesten nøyaktig 69 år tidligere den 22.mai 1907 var det også et dambrudd. Da gikk dammen til Bjørnson på Næversjøen. Den tok med seg både veger og bruer, til og med fattigstuen i Nævrådalen holdt på å stryke med. Bare tre år senere brøt samme demmingen på Næversjøen ut på nytt. Denne gangen faktisk nøyktig på dagen 66 år før Roppaulykka. Den 18. mai 1910 kunne man lese følgende artikkel i Lillehammer Tilskuer:

STERK FLOM I GAUSDAL

De faa Dage, vi havde med drivende Sol og sterk Varme, har bragt de fleste Elve opover Dalen i voldsom Vekst igjen, og paa mange Steder er der anrettet adskillig Skade ved den Sterke Elvevekst.

En Ødeleggelse af meget alvorlig Art har fundet Sted Tirsdag Morgen i Follebu, idet Næversjøen, Dæmningen, er gaaet. Næveraaen kom da Styrtende i hele sin Vælde, tog først med sig den lille Bro mellom Lunde og Langseth, dernæst den øvre Bro, som fører Bygdeveien over Elven, og anrettet endel skade paa selve Veien. Fattigstuen, som flere Gange før har været truet af den sterke Vaarflom, strøg denne Gang med. En eldre Fattigkone paa Gaarden blev reddet ud i siste Øieblik.

Den nedre Bro, selve Hovedveibroen, var ogsaa sterkt truet. Man ventet hvert Øieblik i gaar Morges at den skulde styre. Men idet Flommens Styrke aftog jevnt, efterhvert som Næversjøen

tømtes for Vand, kunde man igaar Aftes med nogenlunde Sikkerhed anse Broen over Hovedveien som reddet. Paa Aulestad kom det hele fulstendig overraskende. Der ansaa man Dammen for at være fuldt sikker. Alle Elvene længer nord i Dalen er ogsaa steget stærkt uden at der dog vides at være anrettet nogen nævneverdig skade.

Idag Morges
meldes envidere til os, at Indtaksdammen til Bjørnsons Elektricitetsværk er sterkt ramponert. Indtagsrøret er gaaet væk 3 til 4 Længder nedover.

Broen er der nu ikke længer nogen Fare for, da der omrent ikke er mere Vand igjen i Næveraaasjøen. arbeidet med at utbedre Skaden vil først kunne paabegynnes til Vinteren, udtalte Hr. Amtsingeniør Aubert, med hvem vi i morges havde en kort Samtale. I ethvert Fald vil Bygdeveien være impassibel i hele Sommer.